

Образ Київського лівобережжя

Рец. на кн.: Приходько В. Киевское левобережье: от Соцгорода до Березняков / В. Приходько, К. Степанец, О. Насырова. – К. : Варто, 2016. – 152 с. : ил.

Сьогоднішнього читача важко здивувати новими виданнями, присвяченими Києву, оскільки видається велика кількість монографій, науково-популярних книг, збірників статей, фотоальбомів. У виданнях досліджується, як правило, правобережна частина міста, лівим берегом займалися лише нечисленні історики і журналісти, далеко не всі праці яких відомі широкому загалу. Ймовірно, дана територія практично випала з кола інтересів києвознавців, тому що адміністративно вона увійшла до складу Києва відносно недавно – якихось 90 років тому. Однак її історія варта окремих досліджень. Саме тому, з-поміж чисельних видань краєзнавчого спрямування, книжка В. Приходька, К. Степанця та О. Насырової дещо виділяється.

«Киевское левобережье: от Соцгорода до Березняков» – третя книжка в серії «Київська мозаїка» видавництва «Варто». Щоб уникнути плутанини і різночитань, автори у передмові зазначили, що книжка розповідає про житлові масиви і об'єкти, що знаходяться на території, об'єднаній топонімом Дарниця, але відповідно до офіційного адміністративно-територіального поділу Києва всі вони відносяться до Дніпровського району міста.

Дане видання є спільним проектом трьох авторів – Володимира Приходька, економіста, дослідника лівобережного Києва, Кирила Степанця, дігера, дослідника київських річок, та Олени Насырової, головного редактора видавництва «Варто».

Книжка вміщує вступ та сім розділів, об'єднаних в єдине дослідницьке русло.

З першого розділу «Образцовый Соцгород» читач дізнається про історію виникнення та забудову Соцміста (побудову житлових будинків, об'єктів соціального призначення), а також про

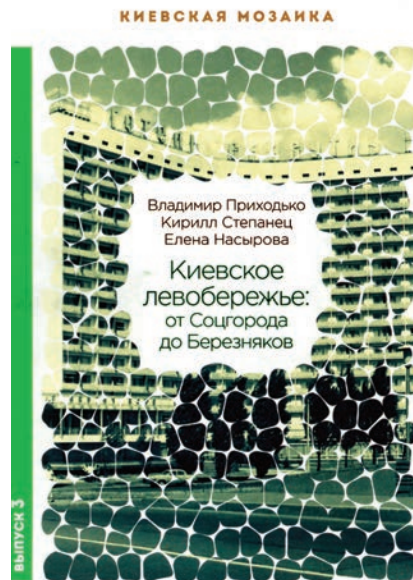
виникнення топоніму «Соцмісто». Підсумовуючи сказане в цьому розділі, автори зазначають, що вигляд довоєнного київського лівобережжя сформувався завдяки появі тут трьох великих підприємств – фабрики віскозного шовку «Київволокно», тонкосуконного комбінату та заводу каустичної соди, що утворили промислову зону, розміщену західніше Соцміста.

У другому розділі «Днепровская промзона» автори розповідають про післявоєнну історію радянських промислових гігантів – фабрики віскозного шовку «Київволокно», що отримала назву «п'ятсот двадцятий», Дарницького шовкового комбінату, а також заводу каустичної соди під назвою «тисячний». Читач дізнається про умови праці на підприємствах, продукцію, що виготовлялася, їх соціальну сферу та сучасний стан.

У третьому розділі книжки «Рабочие поселки Дарницы» розповідається про долю колишніх робітничих селищ «Фанерного», «Аварійного» та «Будівельників». Читач знайомиться з історією забудови селищ та їх інфраструктурою, що у свій час була доволі розвинутою.

Четвертий розділ книжки «Ленинградская – от КП до площади», присвячений етапам забудови Ленінградської площі. З даного розділу читач отримає інформацію про житлові будинки, об'єкти соціального призначення, зокрема заклади культури і спорту, навчальні заклади, торгові центри, а також про формування транспортних маршрутів площі, яка зараз називається Дарницькою.

П'ятий розділ видання «Русановка – киевская Венеция» присвячений зведенню та формуванню Русанівського житлового масиву. Автори проаналізували різні версії появи топоніму

Русанівка, лаконічно виклали матеріал про будівництво першого в світі масиву, розміщеного на намівній піщаній подушці. З цього розділу читач дізнається про нові будівельні вирішення в житловому будівництві, застосовані на Русанівці, формування зручних транспортних маршрутів, діяльність промислових підприємств та закладів культури. В даному розділі також приділено увагу рекламі, що використовувалася на дахах будинків, а також пам'ятникам і скульптурам житлового масиву.

Великому житловому району, що виріс на землях двох поселень – Кухмістерської слобідки і хутора Зательбін Березняк – присвячений шостий розділ книжки «Березняки – бывшая Кухмистерская слободка». З даного розділу читач дізнається про забудову масиву, у плануванні якого були враховані принципи функціонального зонування території: масив реалізували у вигляді чотирьох просторих мікрорайонів, розділених прямими магістралями, вздовж яких висадили дерева. Чимало уваги автори приділили парковим скульптурам і малим архітектурним формам, встановленим у різних місцях масиву, а також відомим людям, які мали відношення до Березняків.

В останньому, сьомому, розділі «Первый микрорайон Левобережного» автори розповіли про історію Микільської слобідки, в південній частині якої побудували перший житловий масив Лівобережний. Як і в попередніх розділах, автори розповіли про історію цієї місцевості, природу, архітектуру та інфраструктурні об'єкти першого мікрорайону Лівобережного.

Значно збагачують дослідження, роблять його яскравим та оригінальним унікальні світлини минулого та сучасні фотографії, карти, схеми, на яких зафіксовані етапи забудови київського Лівобережжя. Видання ілюстроване матеріалами з колекцій і приватних архівів Т. Добровольської, М. Кальницького, О. Кривоглаза, Л. Лук'янової-Падун, Д. Малакова, Ю. Назар-

чука, О. Насирової, В. Приходька, К. Степанця, А. Стоматової, І. Однопозова, а також зібрань Державного архіву міста Києва, Російського державного архіву кінофотодокументів, Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного, музею заводу «Арсенал», музею історії міста Києва, музею Київмісьбуду, музею Інституту електрозварювання імені Є. О. Патона, музею електротранспорту міста Києва, книжкових і періодичних видань ХХ ст., колекції видавництва «Варто».

Книжка В. Приходька, К. Степанця та О. Насирової «Киевское левобережье: от Соцгорода до Березняков» визначена як науково-популярне видання. Наукову складову підтверджують матеріали джерельної бази, серед яких чільне місце займають архівні джерела. Під час написання книги автори керувалися певними науковими принципами й прийомами і найголовніше – помітна критичність та власне бачення викладеного матеріалу. Популярна складова – це характер подання матеріалу та мова видання. Тут присутня наукова термінологія, без якої неможливо пояснити суспільно-політичні й економічні процеси, крізь які довелося пройти мешканцям київського лівобережжя, але стиль викладу живий і зрозумілий, максимально спрощений, аби книжка легко читалася. В цьому вбачається заслуга співавтора і головного редактора видавництва «Варто» Олени Насирової.

Загалом же авторам, незважаючи на невеликий обсяг книжки, вдалося створити образ київського Лівобережжя та виокремити цікаві сюжети повсякденного життя населення дореволюційного та радянського періодів. Завдяки багатому ілюстрованому матеріалу читач зможе відчутти ритм буття людей, які проживають на лівому березі столиці. Книга адресована широкому колу читачів різного рівня підготовки і буде цікава всім, хто вивчає, досліджує та популяризує історію столиці України.